

**ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА
НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ КЪМ ПЛЕНУМА НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
за 2022 година**

Съобразно чл. 16, т. 3 от Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация (Правилника/ПОДВССНА) Комисията по правни въпроси (КПВ) е постоянна комисия към пленума на Висшия съдебен съвет (ВСС).

Съставът и правомощията на Комисията по правни въпроси намират своята регламентация в чл. 19 от Правилника. Съгласно посочената разпоредба, Комисията се състои от осем членове - четирима от съдийската колегия и четирима от прокурорската колегия и осъществява следните дейности:

1. изготвя проекти на подзаконовни нормативни актове в предвидените от закона случаи и вътрешноведомствени правила, които внася в пленума на Висшия съдебен съвет или в съответните колегии за приемане;

2. изготвя становища по проекти на закони и на нормативни актове на Министерския съвет и на други централни органи на изпълнителната власт, които се отнасят до съдебната система;

3. изготвя предложения за законодателни изменения, които счита за необходими, и ги подготвя за внасяне в орган със законодателна инициатива след съгласуването им с органите на съдебната власт и след решение на пленума на Висшия съдебен съвет, съдийската или прокурорската колегия;

4. организира обсъждането на проекти за изменение на нормативни актове с органите на съдебната власт, включително обобщава постъпилите становища на съдиите, прокурорите, следователите и съдебните служители и ги внася за обсъждане в пленума на Висшия съдебен съвет, съдийската или прокурорската колегия;

5. изготвя проект на доклад за дейността на Висшия съдебен съвет, както и становища по внесените от Върховния касационен съд, от Върховния административен съд и от главния прокурор доклади;

6. изготвя проект на становища по дела пред Конституционния съд, по които Висшият съдебен съвет е конституиран като заинтересована страна;

7. изготвя становища по съдебни производства със значим обществен интерес, по които Висшият съдебен съвет е конституиран като страна;

8. подготвя проекти на споразумения с други органи и организации, които подлежат на последващо утвърждаване от пленума;

9. координира работата на Висшия съдебен съвет по изпълнение на мерките по Механизма за сътрудничество и оценка;

10. изготвя проект на годишен доклад за независимостта и прозрачността на дейността на органите на съдебната власт и на дейността на Висшия съдебен съвет.

При изпълнение на тези свои задължения, Комисията е подпомагана от трима експерти от дирекция „Правна“ в Администрацията на Висшия съдебен съвет.

През отчетния период 01.01.2022 г. – 31.12.2022 г. Комисията по правни въпроси към пленума на Висшия съдебен съвет, е заседавала 25 пъти, като е разгледала 159 точки.

I. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 1 от ПОДВССНА – изготвяне на проекти на подзаконови нормативни актове.

1. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 01.06.2017 г. за организацията и реда за водене, съхраняване и достъп до електронните дела и начина на съхраняване на доказателствата и доказателствените средства по делата, както и вътрешния оборот и съхраняването на друга информация, обработвана от съдебната администрация.

С предложенията за изменение и допълнение на Наредба № 5/2017 г. по същество се цели синхронизирането на подзаконовата нормативна уредба със

След провеждане на процедурите, предвидени в Закона за нормативните актове и във Вътрешните правила за изработване на нормативни актове във Висшия съдебен съвет и оценка на въздействието им КПВ, както и след съгласуването ѝ с министъра на правосъдието, с решение по т. 1 от протокол № 13/06.06.2022 г., е предложила на пленума на ВСС да приеме Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 5 от 01.06.2017 г. за организацията и реда за водене, съхраняване и достъп до електронните дела и начина на съхраняване на доказателствата и доказателствените средства по делата, както и вътрешния оборот и съхраняването на друга информация, обработвана от съдебната администрация, която да бъде обнародвана в Държавен вестник.

2. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 08.11.2018 г. за организацията и дейността на Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет.

Необходимостта от изменение и допълнение на Наредба № 8 от 08.11.2018 г. за организацията и дейността на Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет е обусловена от промяна на текста на чл. 195а, ал. 2 от Закона за съдебната власт (обн. ДВ, бр. 11 от 11.02.2020 г.), според която съдиите, прокурорите и следователите не декларират членство в организации, защитаващи професионалните им интереси.

След провеждане на процедурата предвидена във Вътрешните правила за изработване на нормативни актове във Висшия съдебен съвет и

оценка на въздействието им КПВ, с решение по т. 2 от протокол №2/17.01.2022 г., е предложила на пленума на ВСС да приеме Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 8 от 08.11.2018 г. за организацията и дейността на Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет.

3. Правилник за организацията и дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация.

Комисия за защита на личните данни отправя препоръка към ВСС за предприемане на действия за изготвяне на изменение и допълнение на Правилника за организацията и дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация. Предложенията са в чл. 25, чл. 36, ал.1, чл. 71, ал. 1, б.,г“ и чл. 73, т. 5, б.,в“ думите „Закона за защита на личните данни“ да се заменят с думите „съответните изисквания за защита на личните данни“, а в чл. 71, т.1, б.,г“ думите „регистрите по Закона за защита на личните данни“ да се заменят с думите „регистъра по чл.30 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Като мотив за направените предложения се изтъква, че същите са от правно-техническо естество, но целят да бъде съобразено прякото действие на Регламент (ЕС) 2016/679 във всички държави членки на Европейския съюз. Предложено е общо препращане, по аналогия с чл. 64, ал. 1 от ЗСВ, към съответните изисквания за защита на личните данни, а не посочване на Закона за защита на личните данни, който урежда неуредените с Регламента обществени отношения, свързани със защита на правата на физическите лица при обработване на личните им данни.

В изпълнение на отправената препоръка и след изпълнение на процедурата по приемане на нормативни актове, разписана в Закона за нормативните актове, с решение по т. 3 от протокол № 14/20.06.2022 г. КПВ предлага на пленума на ВСС да приеме Правилник за организацията и дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация, като изпрати същия за обнародване в Държавен вестник.

4. Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 7 от 28.09.2017 г. за съдебните заседатели.

В изпълнение на дейност 1 от проект „Осигуряване на реално обществено участие в правораздаването чрез института на съдебните заседатели“ е изготвен проект за изменение и допълнение на нормативния акт, целящ привличане на обществото и осигуряване на обществено участие в правораздаването; ясни и актуални Етични принципи и правила за поведение на съдебните заседатели и унифицирано деклариране на наличието/липсата на конфликт на интереси на съдебните заседатели.

След провеждане на процедурите, предвидени в Закона за нормативните актове и във Вътрешните правила за изработване на нормативни актове във Висшия съдебен съвет и оценка на въздействието им КПВ, с решение по т. 5 от протокол № 17/12.09.2022 г., е предложила на пленума на ВСС да приеме Наредба за изменение и допълнение на

Наредба № 7 от 28.09.2017 г. за съдебните заседатели и да я обнародва в Държавен вестник.

5. Наредба за допълнение на Наредба № 1 от 9 февруари 2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт. След провеждане на обществени консултации с решение на КПВ по протокол № 17/12.09.2022 г. Наредбата е внесена в заседание на пленума на ВСС за приемане и обнародване в Държавен вестник.

6. Правилник за изменение и допълнение на Правилника за администрацията на Прокуратурата на Република България. Основната причина, обуславяща необходимостта от промени в Правилника за администрацията на Прокуратурата на Република България, са приетите изменения в Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство (ДВ, бр. 80 от 2021 г.) и Закона за съдебната власт (ДВ, бр. 32 от 2022 г.). След провеждане на изискуемите законови процедури по приемане на подзаконовата нормативна уредба Правилникът е весен за обсъждане, приемане и обнародване в заседание на пленума на ВСС, с решение на КПВ по протокол № 25 от 13.12.2022 г.

II. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 2 от ПОДВССНА – становища по проекти на закони и на нормативни актове на Министерския съвет и на други централни органи на изпълнителната власт, които се отнасят до съдебната система.

1. Законопроекти.

1.1. Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс. С решение по т. 2 от протокол № 3/31.01.2022 г. КПВ е приела за сведение законопроекта, тъй като предложенията за изменения и допълнения в него са извън приложното поле на чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ.

1.2. Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. С конкретния законопроект се цели закриване на специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури и премахване на специалните привилегии на членовете на ВСС, главния инспектор и инспекторите от Инспектората на ВСС и административните ръководители и техните заместници. След произнасяне от страна на КПВ с решение в алтернативи, по протокол № 4 от 14.02.2022 г., пленумът на ВСС с решение по протокол № 7/17.02.2022 г. е изразил несъгласие с направените предложения за изменение и допълнение.

1.3. Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. С този акт се предлагаше отделяне на Националната следствена служба от прокуратурата на Република България като КПВ счита, че предложението следва да бъде подложено на задълбочена обществена дискусия и съгласувано с органите на съдебната власт. С решение по т. 2 от протокол

№ 4/14.02.2022 г. КПВ е приела законопроекта за сведение с оглед изтеклия срок за обществени консултации и внесения последващ законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт.

1.4. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. След преглед на постъпилата преписка КПВ е установила, че предложенията за изменение и допълнение са почти идентични с тези, по които пленумът на ВСС е изразил отрицателно становище с решение по протокол № 7/17.02.2022 г. В тази връзка и въпреки направените от вносителя леки корекции на текстовете, Комисията счете, че предложените изменения и допълнения не биха могли да формират ново становище на пленума на ВСС, чиято позиция е принципно несъгласие с предложението на законодателя, поради което с решение по протокол № 6/14.03.2022 г. същото е прието за сведение.

1.5. Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс. Предложенията за изменения и допълнения касаят правораздавателната дейност, което от своя страна е извън приложното поле на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ, поради което проектът на нормативен акт е приет за сведение с решение по протокол № 9/18.04.2022 г.

1.6. Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс. С решение по протокол № 9 от 18.04.2022 г. законопроектът е приет за сведение, тъй като предложенията за изменения и допълнения в него са извън приложното поле на разпоредбата на чл.30, ал.2, т.13 от ЗСВ.

1.7. Закон за защита на лица, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения. След констатиране от страна на Комисията, че с приемането на закона се цели осигуряването на защита на лицата в публичния и частния сектор, които подават сигнали или оповестяват публично информация за нарушения на българското законодателство или актове на Европейския съюз, станала им известна при или по повод извършване на тяхната работа или изпълнение на служебните им задължения, с решение по протокол № 11 от 16.05.2022 г. е изразено положително становище по него.

1.8. Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. Предложенията за изменение и допълнение целят оптимизиране работата на европейските делегирани прокурори чрез обособяването им в самостоятелна организационна структура в прокуратурата на Република България. Административните ѝ функции ще се осъществяват от оправомощен от Европейската прокуратура европейски делегиран прокурор, който ще е разпоредител с бюджет и ще назначава, освобождава и организира дейността на администрацията. С решение по протокол № 11/16.05.2022 г. КПВ е изразила положително становище по проекта на нормативен акт, с резерви по два от предложените параграфа.

1.9. Закон за изменение и допълнение на Търговския закон. С предложеното изменение и допълнение се предвижда ВСС да предоставя за публикуване на министерство на правосъдието и Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел информация по чл.24, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2015/848 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 година относно производството по несъстоятелност, както и данни относно производството по несъстоятелност, стабилизация и опрощаване на задължения. Условието и редът за предоставяне на информацията ще се уреждат в наредба, издадена от ВСС и съгласувана с министъра на правосъдието. С решение по т. 2 от протокол № 13/06.06.2022 г. КПВ е изразила положително становище, като е предложила и на пленума на ВСС да подкрепи проекта за нормативен акт.

1.10. Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс. С решение по протокол № 13 от 06.06.2022 г. законопроектът е приет за сведение, тъй като предложенията за изменения и допълнения в него са извън приложното поле на разпоредбата на чл.30, ал.2, т.13 от ЗСВ. Въпреки това и предвид направените предложения за изменение и допълнение проектът е изпратен на председателя на Върховния касационен съд и главния прокурор на Република България, по компетентност.

1.11. Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие. С решение по протокол № 15 от 29.06.2022 г. законопроектът е приет за сведение, тъй като предложенията за изменения и допълнения в него са извън приложното поле на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 13 от ЗСВ. С оглед предложенията за оптимизация на съдебния процес в производствата по разглеждания закон КПВ е счела за целесъобразно становище да изразят органите на съдебната власт, на които е възложено правоприлагането по Закона за защита от домашното насилие, поради което със същото решение е препратила законопроекта на административните ръководители на районните и окръжните съдилища и административните ръководители на районните и окръжните прокуратури, за запознаване и изразяване на становище.

1.12. Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. Предвид спецификата на предлаганите промени, с решение по протокол № 17/12.09.2022 г. законопроектът е изпратен на Комисия „Професионална квалификация и информационни технологии“ към пленума на ВСС за становище.

1.13. Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс. Поради обстоятелството, че предложенията за изменения и допълнения са извън приложното поле на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 13 от ЗСВ, с решение по протокол № 17/12.09.2022 г. законопроектът е приет за сведение.

1.14. Закон за изменение и допълнение на Закона за екстрадицията и Европейската заповед за арест. С идентичен мотив, като по т.1.14 с

решение по протокол № 17/12.09.2022 г. законопроектът е приет за сведение.

1.15. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. С предложението законопроект се цели изпълнение на мярка „Укрепване ролята на Инспектората на Висшия съдебен съвет за превенция и противодействие на корупцията в съдебната власт (Q4/2022)“, заложен в Реформа 2: „Противодействие на корупцията“ в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България. След обсъждането му на заседание, проведено на 10.10.2022 г. (протокол № 19) КПВ се произнася със становище, което предлага на вниманието на пленума на ВСС. Той от своя страна, с решение по протокол № 31 от 27.10.2022 г. се е произнесъл с положително становище и препоръки по някои текстове.

1.16. Закон за противодействие на корупцията сред лица, заемащи висши публични длъжности. Същият цели създаването на ефективен орган за борба с корупцията. КПВ с решение по протокол № 19/10.10.2022 г. предлага на пленума проект за решение, което той възприема и с решение по протокол № 31/27.2022 г. уведомява министъра на правосъдието, че изразява положително становище с резерви по две от предложенията.

1.17. Закон за изменение и допълнение на Закона за правната помощ. След преглед на материалите КПВ изцяло е подкрепила направените предложения за изменение и допълнение с решение по протокол № 19/10.10.2022 г.

1.18. Закон за изменение и допълнение на Гражданския процесуален кодекс. Законопроект цели усъвършенстване на разпоредбите, касаещи Заповедното производство. С решение по протокол № 21/25.10.2022 г. КПВ предлага на пленума на ВСС да изрази положително становище по проекта на нормативен акт, като изрази резерви по два от предложените параграфа.

1.19. Закон за защита на физическите лица при неплатежоспособност. След проучване на предоставените материали и одобрение на поставената от законодателя цел, КПВ с решение по протокол № 21/25.10.2022 г. изразява изцяло положително становище по законопроекта.

1.20. Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс. С решение по протокол 24/05.12.2022 г. КПВ е изразила резерви по редица от предложените текстове, като е изпратила становището си на пленума на ВСС.

1.21. Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс. С оглед обстоятелството, че предложенията за изменение и допълнение в законопроекта са извън приложното поле на чл. чл. 30, ал. 2, т. 13 ЗСВ, с решение по протокол № 24/05.12.2022 г. КПВ е приела същия за сведение.

1.22. Закон за изменение и допълнение на Закона за движение по пътищата. С решение по протокол № 24/05.12.2022 г. проектът на нормативен акт е приет за сведение, тъй като е извън приложното поле на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 13 от ЗСВ.

1.23. Закон за изменение и допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс. В заседание, проведено на 13.12.2022 г. КПВ е установила, че предложеният проект на ЗИД на НПК в по-голямата си част припокрива направените предложения за изменения и допълнения на НПК, разглеждани от Комисия по правни въпроси (КПВ) към пленума на ВСС на заседание, проведено на 05.12.2022 г. Въпреки това след анализ на материалите и взето решение по протокол № 25/13.12.2022 г. отново да се изкажат резерви по конкретни предложения, които са предложени на вниманието на пленума на ВСС.

2. Проекти на наредби.

2.1. Наредба за условията и реда за издаване, връщане и съхранение на дипломатически и служебни паспорти. С решение по т. 3 от протокол № 3/31.01.2022 г. КПВ е изразила положително становище по проекта на нормативен акт, тъй като счита, че с приемането му ще се осъществи синхронизиране на законовата и подзаконовата нормативна уредба относно издаването, връщането и съхранението на дипломатически и служебни паспорти. Аналогично предложение за решение е отправено и към пленума на ВСС.

2.2. Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“. С изготвеният проект на Наредба за единните държавни изисквания за придобиване на висше образование по специалността „Право“ и професионална квалификация „юрист“ се цели предпоставянето на по-ефикасно комплексно обучение по специалността, гарантиране на по-висока степен на практическата насоченост в него, единен стандарт на оценяване на всички студенти. Горното е условие за цялостно повишаване на качеството на юридическото образование в България, предвид високите обществените изисквания и очаквания към него. С оглед на горното КПВ с решение по протокол № 15/29.06.2022 г. изразява положително становище по проекта на нормативен акт и предлага на пленума на ВСС да възприеме същото.

3. Други актове.

3.1. Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 240 на Министерския съвет от 2019 г. за създаване на Национален механизъм за мониторинг на борбата с корупцията и организираната престъпност, съдебната реформа и върховенството на закона и на Съвет за координация и сътрудничество. С

решение по протокол № 16/25.07.2022 г. Комисията е изразила положително становище по проекта на Постановление.

3.2. Доклад за Екологична оценка на Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България. Докладът е разгледан на заседание на КПВ и с решение по протокол № 19/10.10.2022 г. е предложено на пленума на ВСС да изрази положително становище по него.

3.3. План за изпълнение на препоръчаните действия, включени в приетия Доклад за Република България от Пети оценителен кръг на Комитета на експертите за оценка на мерките срещу изпирането на пари към Съвета на Европа. С решение по протокол № 24 от 05.12.2022 г. КПВ е изразила положително становище относно мерките, по които ВСС е предвиден като отговорна институция и които са включени в Плана, като е предложила и на пленума на ВСС същото.

III. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 3 от ПОДВССНА – изготвяне на предложения за законодателни изменения.

1. Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт

В изпълнение на дейност 1 от проект „Осигуряване на реално обществено участие в правораздаването чрез института на съдебните заседатели“ е изготвен Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. Предложените изменения и допълнения целят усъвършенстване на института на съдебните заседатели като се осигурят съответните предпоставки за по-активно гражданско участие и повишаване на доверието в този институт в частност, и в съдебната система като цяло. С решение по протокол № 14 от 20.06.2022 г. КПВ е изразила положително становище по направените предложения, поради което и предложила на пленума на ВСС да изпрати същите на министъра на правосъдието с оглед упражняването на законодателна му инициатива.

2. Наредба за реда, начина и компетентните органи за установяване на критичните инфраструктури и обектите им и оценка на риска за тях (Наредбата), приета с Постановление на Министерския съвет № 256/17.10.2012 г. На свои заседания Комисия „Управление на собствеността“ към пленума на ВСС е констатирала необходимост от инициране на промяна в Наредбата, тъй като ВСС не е посочен като компетентен орган за установяване на критичните инфраструктури, попадащи в обхвата ѝ. С решение по протокол № 14/20.06.2022 г. КПВ е възприела и одобрила направеното предложение за изменение и допълнение на акта, поради което и предложила на пленума на ВСС да изпрати същите на министъра на правосъдието, по компетентност.

3. Наказателно-процесуалния кодекс.

На свое заседание, проведено на 25.07.2022 г. КПВ е разгледала предложение за изменение на норми от Наказателно-процесуалния кодекс (НПК), регламентиращи участието на съдебни заседатели в състава на съда, от съдиите от Наказателното отделение на Софийския районен съд. Предвид важността на направените предложения, с решение по протокол № 16 от 25.07.2022 г. КПВ е изпратила същото на административните ръководители на районните и окръжните съдилища за становище. След получаване на постъпилите становища КПВ, с решение по протокол № 19/10.10.2022 г. е предложила на пленума на ВСС да одобри направените предложения за изменение и допълнение и ведно с получените становища да ги изпрати на министъра на правосъдието, по компетентност.

IV. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 5 от ПОДВССНА – изготвяне на проект на доклад за дейността на Висшия съдебен съвет и становища по внесените от Върховния касационен съд, от Върховния административен съд и от главния прокурор доклади.

1. Годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет за 2020 г.

Съгласно чл. 30, ал. 2, т. 11 ЗСВ пленумът на ВСС изготвя и внася в Народното събрание до 31 май всяка година годишен доклад за дейността си. В съответствие с правомощията на КПВ по чл. 19, т.5 от ПОДВССНА е изготвен Годишен доклад за дейността на Висшия съдебен съвет за 2020 г. Същият съдържа обща информация за правомощията на пленума и колегиите на ВСС както и подробните отчети за дейността на всяка една комисия, които осигуряват оперативната работа по осъществяване на отделните правомощия. Приет е на заседание на Комисията, проведено на 25.05.2022 г. и с решение по протокол № 12 от същата дата е внесен за разглеждане в заседание на пленума на ВСС.

2. Годишен доклад на председателя на Върховния касационен съд за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2021 г.

На свое заседание, проведено на 16.05.2021 г. КПВ е разгледала Доклад на председателя на Върховния касационен съд за прилагането на закона и за дейността на съдилищата през 2021 година, като е констатирала, че същият е подробен и информативен и съдържащ отчет за дейността на Наказателната, Гражданската и Търговската колегии на ВКС, като в Глава първа от него е извършен анализ на данните, очертани са проблемите и предизвикателствата. Част от Доклада е и обобщената информация за дейността на съдилищата в Република България, базираща се на статистически данни и на въпроси, свързани с дейността на съдилищата, поставени в годишните доклади. Разгледана е и натовареността на съдилищата, както и качеството на правораздавателната дейност по различните видове дела. Включен е и нарочен раздел,

анализиращ комуникационната дейност на съдилищата при извънредна епидемична обстановка

Във връзка с горното Комисията с решение по протокол № 11/16.05.2022 г. е изразила положително становище по Доклада и е предложила на пленума на ВСС да приеме същия и на основание чл. 30, ал. 2, т. 4 от ЗСВ да изслуша председателя на Върховния касационен съд.

3. Годишен доклад на председателя на Върховния административен съд за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2021 година.

На заседанието, проведено на 16.05.2022 г. КПВ е изразила положително становище и по Годишния доклад на председателя на Върховния административен съд за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2020 година. Положителното становище е във връзка с констатираното от Комисията, че същият съдържа данни за административната дейност на ВАС, за дейността на съдиите и съдебните служители по проекти, с източници на финансиране от европейски структурни фондове или друго финансиране от органи на Европейския съюз, за дейността на Звено за анализи и тълкувателна дейност, за тълкувателната дейност на ВАС, както и за дейността на Първа и Втора колегии. В Доклада е извършен анализ на кадровата обезпеченост на съда. Част от Доклада е отчет за дейността на всички административни съдилища, като е направено уточнението, че всички доклади на административните съдилища, въз основа на които е изработен Докладът на председателя на ВАС, са публикувани и достъпни на интернет страниците на съответните съдилища.

С оглед на констатациите и изразеното положително становище КПВ, с решение по протокол № 10/16.05.2022 г. е предложила на пленума на ВСС да приеме Годишния доклад на председателя на Върховния административен съд за прилагането на закона и за дейността на административните съдилища през 2020 година и на основание чл. 30, ал. 2, т. 4 от ЗСВ да изслуша председателя.

4. Годишен доклад на главния прокурор за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2021 година.

В същото заседание на Комисията, на което са разгледани докладите по т. 1 и т. 2 е разгледан и Годишният доклад на главния прокурор за прилагането на закона и за дейността на прокуратурата и на разследващите органи през 2020 година. В него е отчетена дейността на Върховна касационна прокуратура, Върховна административна прокуратура, Националната следствена служба, прокуратурите в страната с обща компетентност, Военно-апелативните прокуратури, Военно-окръжните прокуратури, Апелативната специализирана прокуратура и на Специализираната прокуратура. Представена е и дейността на

Националното бюро на България в Евроджъст. Съдържат се и обобщени данни за дейността на разследващите полицаи, на разследващите военни полицаи и на разследващите митнически инспектори.

Представени са решенията и оставащите проблеми в дейността на прокуратурата и на разследващите органи, като са изведени основни експертни предложения за необходими законови промени и други мерки за повишаване ефективността в правоприлагането и правораздаването.

Представена е и информацията относно взаимодействието с Европейската прокуратура.

Докладът съдържа конкретна и ясна визия за актуалното състояние, положителните и отрицателните тенденции в отчитаните показатели за дейността на прокуратурата, което го прави задълбочен, детайлен и аналитичен, с ясно и точно изложени статистически данни.

С оглед констатираното, Комисията изразява положително становище по доклада с решение по протокол № 10/16.05.2021 г. и прави предложение пленумът на ВСС да го приеме и изслуша главния прокурор, на основание чл. 30, ал. 2, т. 4 ЗСВ.

5. В изпълнение на правомощията си по чл. 19, т. 5 от ПОДВССНА КПВ е приела за разглеждане и Годишен доклад за дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет за 2021 г., като с решение по протокол № 12/25.05.2021 г. е предложено на пленума на ВСС да го внесе за обсъждане в Народното събрание, в изпълнение на разпоредбата на чл. 30, ал. 2, т. 11 ЗСВ.

V. Дейности в изпълнение на чл. 19, т. 6 от ПОДВССНА – изготвяне на проекти на становища по дела пред Конституционния съд, по които ВСС е конституиран като заинтересована страна.

1. Конституционно дело № 1/2022 г.

С определение от 24 февруари 2022 г. на Конституционния съд по конституционно дело № 1/2022 г. е допуснато разглеждане по същество на искането на пленума на Върховния административен съд за даване на задължително тълкуване на чл.4, ал.1, чл.119, ал.2, чл.120, ал.1 и чл.125 от Конституцията, във връзка с отговор на въпроса: „Изисква ли принципът на правовата държава, закрепен в чл.4, ал.1 от Конституцията, всички спорове за законността на актовете и действията на административните органи да бъдат подведомствени на административните съдилища, включващи Върховния административен съд, предвиден в чл.119, ал.1 и чл.125 от Конституцията, и специализираните административни съдилища, създадени по силата на чл.119, ал.2 от Конституцията?“

По предмета на искането КПВ е счела, че касае правораздавателна дейност, което е извън компетентността на Висшия съдебен съвет, поради

което с решение по протокол № 9/18.04.2022 г. е взела решение да не изразява становище.

2. Конституционно дело № 5/2022 г.

С Определение от 14 април 2022 г. на Конституционния съд по конституционно дело № 5/2022 г. е допуснато за разглеждане по същество искане на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата чл.2, ал.2 от Закона за държавния бюджет за 2022 г. (обн. ДВ, бр.18 от 04.03.2022 г., в сила от 01.01.2022 г.).

По предмета на искането КПВ е изготвила два варианта на становища, които е представила на пленума на ВСС с решение по протокол № 10/09.05.2022 г., а именно:

Вариант 1

Разпоредбата на чл.2, ал.2 от Закона за държавния бюджет за 2022 г. (обн. ДВ, бр.18 от 04.03.2022 г., в сила от 01.01.2022 г.) *противоречи* на чл.4, ал.1, чл.8 и чл.117, ал.2 и ал.3 от Конституцията на Република България.

Вариант 2

Разпоредбата на чл.2, ал.2 от Закона за държавния бюджет за 2022 г. (обн. ДВ, бр.18 от 04.03.2022 г., в сила от 01.01.2022 г.) *не противоречи* на чл.4, ал.1, чл.8 и чл.117, ал.2 и ал.3 от Конституцията на Република България.

След дискусия по предложените варианти, пленумът на Висшия съдебен съвет се е произнесъл със становище за противоконституционност на оспорваната разпоредба (протокол № 18/12.05.2022 г.).

3. Конституционно дело № 6/2022 г.

С Определение от 14 април 2022 г. на Конституционния съд по конституционно дело № 6/2022 г. е допуснато до разглеждане по същество искане на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбите на чл.25, на чл.86, ал.1 в частта „включително и за изпълнението на препоръките на Народното събрание при обсъждането на предходния доклад“ и на чл.86, ал.5, изр. второ от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (обн., ДВ, бр.109 от 21.12.2022 г.)

По предмета на делото КПВ е изразила становище, че разпоредбите на чл.25, на чл.86, ал.1 в частта „включително и за изпълнението на препоръките на Народното събрание при обсъждането на предходния доклад“ и на чл.86, ал.5, изр. второ от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (обн., ДВ, бр.109 от 21.12.2022 г.) противоречат на чл.8, чл.84, т.16 и чл.117, ал.2 от Конституцията на Република България. С решение по протокол № 10 от 09.05.2022 г. е предложила на пленума на ВСС да възприеме горното. Пленумът се е произнесъл в този смисъл с решение по протокол № 18/12.05.2022 г.

4. Конституционно дело № 7/2022 г.

С определение от 17 май 2022 г. на Конституционния съд по конституционно дело № 7/2022 г. е допуснато разглеждане по същество на искането на пленума на Върховния административен съд на Република България за даване на задължително тълкуване на разпоредбата на чл.132а. във връзка с чл.1, ал.1 и 2, чл.4, ал.1. чл.8 и чл.117, ал.2 от Конституцията на Република България, във връзка с отговор на следните въпроси: „Прекратяват ли се с изтичане на мандата им правомощията на главния инспектор и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет или същите продължават да изпълняват своите функции до избирането от Народното събрание на нов главен инспектор, съответно инспектори? Конституционно допустимо ли е преустановяване за неопределено време на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет поради изтичане на мандата на главния инспектор и инспекторите, и неизбиране на нови от Народното събрание?“

По предмета на направеното искане, с решение по протокол № 14/20.06.2022г. КПВ е изложила мотиви в два варианта:

Вариант 1

С изтичането на мандата им правомощията на главния инспектор и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет не се прекратяват.

Съгласно Конституцията на Република България преустановяването за неопределено време на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет поради изтичане на мандата на главния инспектор и инспекторите е конституционно недопустимо.

Вариант 2

С изтичането на мандата им правомощията на главния инспектор и инспекторите от Инспектората към Висшия съдебен съвет се прекратяват.

Съгласно Конституцията на Република България преустановяването за неопределено време на дейността на Инспектората към Висшия съдебен съвет поради изтичане на мандата на главния инспектор и инспекторите е конституционно допустимо.

С решение по протокол № 22 от 23.06.2022 г. пленумът на ВСС е подкрепил първия вариант за решение.

5. Конституционно дело № 9/2022 г.

С Определение от 17 май 2022 г. на Конституционния съд по конституционно дело № 9/2022 г. е допуснато за разглеждане по същество искане на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на параграфи 3-4, 7-17, 19-31, 33, 35-67 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 32 от 26.04.2022 г.).

Следвайки установената си практика КПВ е предложила на пленума (протокол № 14/20.06.2022 г.) два варианта за становище по предмета на

делото, като пленумът на ВСС е възприел тезата, че разпоредбите на параграфи 3-4, 7-17, 19-31, 33, 35-67 от Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 32 от 26.04.2022 г.) са *противоконституционни*, тъй като противоречат на чл. 4, чл. 8 и чл. 117, ал. 1 от Конституцията на Република България (протокол № 22/23.06.2022 г.)

6. Конституционно дело № 18/2022 г.

С Определение № 9 от 15.11.2022 г. на Конституционния съд по конституционно дело № 18/2022 г. е допуснато до разглеждане по същество искане от Министерския съвет на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 145, ал. 1, т. 3 в частта относно думите „и действия“ и „ревизии“ и т. 6 в частта относно думите „или друго закононарушение“ от Закона за съдебната власт.

След запознаване по същество с направеното искане се установява, че предметът на същото касае правомощията на прокурорите и обхватът на осъществяваната от тях дейност. Предвид обстоятелството, че горното е извън компетентността на ВСС и с оглед последователност в практиката на Комисията по правни въпроси същото, с решение по протокол № 24/05.12.2022 г е прието за сведение.

VI. Становища по изготвени вътрешни актове – правила, указания и др.

1. Правила за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите. След одобрение от страна на КПВ на Правилата и съгласуването им със съдийската и прокурорската колегии, с решение по протокол № 4 от 14.02.2022 г. са внесени в заседание на пленума на ВСС за приемане.

2. Вътрешни правила за предсрочно освобождаване на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и главния прокурор. С решение по т. 1 от протокол № 8/10.03.2022 г. пленумът на ВСС възлага на КПВ да изготви правила за предсрочно освобождаване на председателя на Върховния касационен съд, председателя на Върховния административен съд и главния прокурор. С решение по протокол № 7 от 21.03.2022 г. проектът на правилата е приет от Комисията, като същите са внесени за приемане в заседание на пленума на ВСС, проведено на 24.03.2022 г.

3. Правилата за определяне и изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения. По повод писмо от административния ръководител – председател на Софийски районен съд във връзка с постъпила молба за изплащане на допълнително трудово възнаграждение на държавен съдебен изпълнител, след проучване на

предоставената документация КПВ е изразила становище в подкрепа необходимост от допълнение в Правилата за определяне и изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения, приети с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 29/22.11.2018 г., като е предложила конкретен текст. Във връзка с горното и на основание чл. 17 т. 3 от Правилника за организация на дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация, с решение по протокол № 9/18.04.2022 г. е изпратила предложението си на Комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС по компетентност и за внасяне в заседание на пленума на ВСС.

4. Правила за избор на директор на Националната следствена служба. Преди провеждането през 2022 г. процедура за избор на директор на Националната следствена служба и с оглед обстоятелството, че Правилата за избор на директор на Националната следствена служба са приети през септември 2017 г., а оттогава до този момент ЗСВ е претърпял 24 изменения и допълнения, се е наложило преразглеждането и актуализирането им. Вследствие на горното, с решение по протокол № 17 от 12.09.2022 г. КПВ е одобрила изготвен проект на правила и е предложила на пленума на ВСС да приеме същия.

5. Правила за избор на национален член от Република България в Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст), негов заместник и помощник на националния член. С изменение и допълнение в Закона за съдебната власт (ЗСВ) (ДВ, бр. 62 от 05.08.2022 г.), чрез създаването на нова т. 22 в чл. 30, ал. 2 законодателят възложи на Висшия съдебен съвет (ВСС) да избира националния член от Република България в Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст), негов заместник и помощник на националния член. Във връзка с това ново задължение са изготвени Правилата, които с решение по протокол № 21/25.10.2022 г. са одобрени от КПВ и са предоставени на вниманието на пленума на ВСС.

VII. Становища по конкретни запитвания от постоянни комисии на пленума на Висшия съдебен съвет, органи на съдебната власт, магистрати и др.

Независимо от обстоятелството, че липсва изрично предвидена регламентация в ПОДВССНА, КПВ изготвя становища и по конкретни запитвания от органи на съдебната власт, магистрати, съдебни служители, граждани и юридически лица по въпроси, касаещи организацията на дейността на органите на съдебната власт. По отношение на запитванията относно приложението на отделни разпоредби на нормативни актове, които не са приети от пленума на ВСС в рамките на предвидената от ЗСВ

делегация, Комисията е възприела принципния подход да изразява мотивирано становище, като изрично посочва, че същото няма обвързващ характер. В този смисъл, съгласно решенията на КПВ, ВСС и неговите постоянни комисии не разполагат с правомощието да дават обвързващо тълкуване на закона и указания по прилагането му.

1. Запитване от и.ф. административния ръководител – председател на Окръжен съд – Враца.

Запитването е във връзка с постъпило в Окръжен съд – Враца искане от наследници на съдия от същия орган, починал на .....2021 г. за изплащане на допълнително трудово възнаграждение по чл.3, т.2 във вр. с чл.9, ал.1 от Правилата за определяне и изплащане на средства за допълнителни трудови възнаграждения. След разглеждане на конкретния казус КПВ е констатирала, че с оглед разпоредбата на чл. 9, ал. 3 не е налице непълнота в Правилата като изцяло в правомощията на и.ф. административния ръководител – председател на Окръжен съд – Враца е да се произнесе по искането.

2. Запитване от административния ръководител – председател на Административен съд – Пазарджик.

Запитването касае молба за указания във връзка с трудовоправен казус свързан ползването на платен и допълнителен отпуск на конкретен магистрат. След изразеното от КПВ становище и при вземане предвид, че ВСС няма качество на работодател по отношение на магистратите, с решение по протокол № 4/14.02.2022 г. административния ръководител е уведомен, че поставения въпрос е изцяло в негова компетентност.

3. Искане за становище от Комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС. Становището е относно възможността за изплащане на обезщетение по чл.225, ал.1 и ал.4 от ЗСВ във връзка с изменението на разпоредбите, приети с ДВ, бр. 11 от 2020 г. След уточнението, че КПВ не разполага с правомощието да дава обвързващо тълкуване на закона и указания по прилагането му, поради което изразеното становище няма задължителен характер, Комисия „Бюджет и финанси“ към пленума на ВСС е уведомена за него с решение по протокол № 5/28.02.2022 г.

4. Писмо от административния ръководител на Софийски районен съд във връзка с молба за изразяване на становище относно парично обезщетение по чл.225, ал.1 ЗСВ по конкретен казус. С протокол № 5 от 28.02.2022 г. председателят на Софийски районен съд е уведомен, че преценката за изплащането на претендираното обезщетение е в обсега на неговата компетентност, като въпреки това Комисията е изказала своята теза.

5. Искане за предоставяне на становище по приложението на разпоредбата на чл. 340а, ал. 3 ЗСВ от и.ф.административен ръководител

на Районен съд – Луковит. КПВ е изразила становище по направеното искане с решение по протокол № 6/14.03.2022 г.

6. Запитване от административния ръководител на Софийски районен съд по повод приложението на разпоредбата на чл. 12 от Наредба за структурата и организацията на работната заплата. Практиката на КПВ да изразява необвързващо становище е потвърдена и с решение по т. 5 от протокол № 6/14.03.2022 г.

7. Запитване от административния ръководител на Районен съд – Тутракан относно приложението на разпоредбата на чл.12 от Наредба за структурата и организацията на работната заплата по конкретен казус. Отново, с решение по протокол № 9 от 18.04.2022 г., КПВ е изразила становище, за което е уведомила подателят на запитването, като е направила уточнението, че същото е необвързващо и че е в неговата компетентност произнасянето по поставения казус.

8. Запитване от главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет относно възможността за изплащане на обезщетение по чл.225, ал.1 и ал.4 ЗСВ. С решение по протокол № 13 от 06.06.2022 г. главният инспектор на Инспектората на ВСС е уведомен, че е в неговата компетентност да се произнесе по представения казус.

10. Запитване от административния ръководител – председател на Районен съд – Пловдив във връзка с приложението на Правилата за определяне и изплащане на суми за облекло на магистрати, държавни съдебни изпълнители, съдии по вписванията и съдебни служители в органите на съдебната власт. Във връзка с конкретната фактическа обстановка КПВ е уведомила с решение по протокол № 13/06.06.2022 г. подателя, че не е налице непълнота или неяснота в Правилата, поради което е в неговите правомощия да се произнесе.

11. Писмо от административния ръководител на Районен съд, гр. Бургас, съдържащо предложение за преценка на необходимостта от тълкуване на термина „фактическо съпружеско съжителство“ по смисъла на Закон за защита от домашното насилие. С решение по протокол № 14/20.06.2022 г. председателят е уведомен, че извън компетентността на КПВ е тълкуването на законодателни норми.

12. Предложение от Галина Иванова, съдия от Районен съд – Нови пазар. Предложението по същество съдържа искане за издаване на указания от страна на ВСС относно преустановяване на практика в органите на съдебната власт по отношение на постъпилите в органите електронни документи и удостоверяването на валидността на подписаните с електронен подпис такива. С решение по протокол № 16 от 25.07.2022 г. КПВ е приела предложението за сведение, като е направила уточнението, че органите на съдебната власт са независими при осъществяване на своите функции.

13. Писмо от административния ръководител на Военно-апелативен съд, съдържащо молба за становище по искане за изплащане на еднократно парично доволствие по чл.224, ал.1, т.1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България. Преценката за изплащането на обезщетение е в обсега на компетентност на административния ръководител, поради което КПВ не се е произнесла по същество (протокол № 16 от 25.07.2022 г.)

14. С извлечение от протокол № 19/27.06.2022 г. и протокол № 21/25.07.2022 г. от заседания на Комисия „Професионална квалификация и информационни технологии“ към пленума на Висшия съдебен съвет към КПВ е отправена молба за становище относно „същността на механизма на съгласуването на системата за избор на членове на ВСС с министерство на правосъдието и министерство на електронното управление, като се има предвид, че системата е разработена и внедрена от пленума на ВСС през 2015 г.“. КПВ е уведомила питащата комисия за становището си с решение по протокол № 17 от 12.09.2022 г.

15. Писмо от административния ръководител на Районен съд – Бургас. Административният ръководител на РС – Бургас отправя искане за изразяване на становище по приложението на решение по т. 23 от протокол № 16/28.04.2022 г. на пленума на ВСС относно актуализиране на трудовото възнаграждение на съдиите по вписвания и държавните съдебни изпълнители, чието трудово правоотношение е прекратено в периода 01.01.2022 – 31.03.2022 г., а орган по назначение е министерство на правосъдието. С решение по протокол № 17/12.09.2022 г. КПВ е уведомила председателя на съда, че цитираното решение е относимо към магистрати и съдебни служители, като Комисия няма компетентност да се произнесе по поставения въпрос.

16. Запитване от София Иванова – системен администратор в Окръжен съд – Смолян. В него се поставя въпроса допустимо ли е преназначаването на съдебен служител на длъжност „съдебен администратор“ без провеждането на конкурс, като се посочва, че въпросния служител няма издадена диплома за завършена образователно-квалификационна степен „магистър“, а има издадено уверение. След изразяване на необвързващо становище, КПВ уведомява молителката с решение по протокол № 17/12.09.2022 г., че поставените от нея въпроси са от компетентността на административния ръководител на съда.

17. Запитване от административния ръководител на Военен съд гр. Пловдив по повод постъпило заявление в съда от бивш служител, с което е отправено искане за изплащане на еднократно парично доволствие по чл.224, ал.1, т.1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България. И по този казус КПВ с решение по протокол № 17/12.09.2022 г. е уведомила председателя, че е в неговата компетентност да се произнесе по него.

18. Писмо от магистрат от Районен съд – Нови пазар във връзка с искане за тълкуване на решение по т. 40 от протокол № 23/02.06.2016 г. на пленума на Висшия съдебен съвет. Комисията е изпълнила искането, като със свое решение по протокол № 24/05.12.2022 г. е внесла и предложение до пленума на ВСС за изменение и допълнение на цитираното решение.

VIII. Предложения до пленума и колегиите на Висшия съдебен съвет за определяне на представители от страна на Висшия съдебен съвет за участие в работни групи.

Освен изразяване на становища по проекти за нормативни актове и други актове, през отчетния период Комисията по правни въпроси е внасяла предложения в пленума на Висшия съдебен съвет за определяне на представители за участие в работни групи, чиято задача е била изработването на такива проекти. Внесените предложения са 13 (тринадесет) на брой. Определените от страна на ВСС представители са взели участие в работни групи (вътрешни и междуведомствени) за:

1. усъвършенстване на правната уредба на държавните такси, събирани от съдилищата;

2. изготвяне на нормативни промени в областта на медиацията;

3. регламентиране на начин и ред за прехвърляне на административните права на централната компонента, изградена по проект „Изграждане на средства за видеоконферентни връзки и тяхното използване във фазите на досъдебно и съдебно производство, включително и при трансгранично сътрудничество в правораздаването“;

4. във връзка с план за действие на България за изпълнението на Решение VII/8d, относно спазването на ангажиментите на България по Орхуската конвенция;

5. изготвяне на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за правната помощ с цел изпълнение на мярка „Влизане в сила на законодателни изменения в Закона за правната помощ“, със срок за изпълнение м. декември 2022 г., от Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България